XXXII TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine Tr 6:12-16)
Lugemine Saalomoni tarkuseraamatust:

Tarkus on närtsimatu ja helge, kergesti leitav neile, kes teda armastavad. Igaüks, kes teda otsib, leiab tema. Ootamatult ilmub tarkus tema ette. Enne kui ta oskab ihaldada, leiab ta tarkuse oma ukselävelt. Juba tarkusest mõtleminegi on mõistmise tipp – see, kes tema pärast valvab, saab muredest vabaks. Sest tarkus ise käib ringi ja otsib neid, kes on teda väärt. Lahkesti ilmub ta nende teele, iga kord kui nad temale mõtlevad.
See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 63:2.3-4. 5-6. 8-9)
R: Minu hing igatseb Issandat.

Mu Jumal, Sind ma otsin üha,
Sinu järele januneb mu hing.
Sind igatsedes vaevleb mu ihu
nagu põuast pragunenud maa.
R:

Ma vaatasin pühamus Su poole,
et näha Sinu vägevust ja kirkust,
sest Sinu heldus on parem kui elu,
Sind ülistavad mu huuled.
R:

Ma tahan Sind kiita kogu eluaja,
Sinu nimel tõsta palves oma pihud.
Sa toidad mind otsekui pidusöögil
ja mu süda ülistab Sind rõõmsate huultega.
R:

Tõesti, Sina oled minu abimees,
Sinu tiibade varju all ma hõiskan.
Minu hing on Sinusse kiindunud,

Sinu parem käsi hoiab minust kinni.
R:

(Teine lugemine 1Te 4:13-18)
Lugemine püha apostel Pauluse esimesest kirjast tessalooniklastele:

Ma ei taha, vennad, et teil oleks teadmata nende saatus, kes on vajunud surmaunne, et te ei oleks kurvad nagu need, kellel ei ole lootust. Sest kui me usume, et Jeesus on surnud ja üles tõusnud, siis me usume samuti, et Jumal äratab Jeesuse kaudu üles ka need, kes on surmaunes. Ja me anname teile teada: seda on Issand öelnud, et meie, kes me jääme elama Issanda tulekuni, ei jõua surmaunes olijatest põrmugi ette. Sest Issand ise laskub taevast alla peaingli hääle ja Jumala pasuna kaikudes. Ning kõigepealt tõusevad üles surnud, kes on Kristuses uinunud. Pärast tõmmatakse koos nendega üles, pilvedesse, ka meid, kes me oleme siin elus, ja nõnda saame meiegi olla ühes Issandaga. Julgustage üksteist nende sõnadega.
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Mt 24:42.44)

Halleluuja. Valvake ja olge valmis,
sest Inimese Poeg tuleb siis, kui te teda ei oota. Halleluuja.

(Evangeelium Mt 25:1-13)
Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Jeesus rääkis tähendamissõna: “Taevariik on kümne neitsi sarnane, kes võtsid oma lambid ja läksid peigmehele vastu. Viis neist olid rumalad, aga viis arukad. Rumalad võtsid küll lambid, kuid ei võtnud lambiõli varuks. Arukad aga võtsid lisaks lampidele ühes ka õlianumad.
Ja kui peigmees jäi kauaks, väsisid kõik ja uinusid magama. Aga kesköö kostis hüüdmine: “Vaata, peigmees tuleb! Minge temale vastu!” Siis ärkasid kõik neitsid ja seadsid korda oma lambid, aga rumalad ütlesid arukatele: “Andke meile veidi õli, või muidu meie lambid kustuvad!” Arukad kostsid vastuseks: “Meie ei saa mitte kuidagi, sest muidu ei jätku seda ei meile ega teile! Minge pigem kaupmeeste juurde ja ostke.”
Aga kui nad läksid, siis tuli peigmees, ja need, kes olid valmis, läksid ühes temaga pulma ning uks pandi lukku. Hiljem tulevad ka teised neitsid ja ütlevad: “Issand, issand, ava meile!” Aga tema

vastab: “Tõesti ma ütlen teile, mina ei tunne teid!” Olge siis valvel, sest teie ei tea seda päeva ega tundi.”
See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad: valvake! See on kogu ristiusku läbiv üleskutse. Siinjuures jääb paraku ebaselgeks, kuidas end pideva valvamise olukorras välja puhata, sest inimene peab ju magama ka, nagu me seda omal nahal oleme korduvalt kogema pidanud.

Miks peab aga inimene üldse magama? Teadus on leidnud selleks palju häid põhjusi. Magamise ajal taastuvad rakud, keha ravib haavu ja toodab uusi valke. Immuunsüsteem laadib end üles, loob kaitset haiguste vastu. Energiat säästetakse: südame löögisagedus ja vererõhk langevad. Aju sorteerib mälestusi: oluline liigub pikaajalisesse mällu, ebaoluline kustub. On märgatud ka teatud puhastussüsteemi olemasolu, mis uhub une ajal jääkained aju kudedest välja. Magades mõtleb inimene alateadlikult edasi ja võib pärast und leida oma probleemidele loovaid lahendusi.

Nii, aga kuidas reageerib inimene magamatusele? Esiteks tugeva väsimusega. Juba 24 tunni möödudes langevad järsult keskendumisvõime ja reageerimisvõime. Mitme uneta öö järel tekivad tajuhäired, hallutsinatsioonid, ning kehalise ja vaimse võimekuse täielik kokkuvarisemine… Jah, ja kui oleme ikka kaua aega magamata, siis ei tule valvamisest enam eriti midagi välja – pigem võib juhtuda, et oma pesapallikurika otsas tukkuv üleväsinud valvaja ei saa ehmatusega ärgates enam aru, kes tuleb: kas tuleb varas, kas tuleb pruut või peigmees… või tuleb hoopis postiljon.
Me loeme patutunnistuse…

Jutlus

Armsad õed ja vennad, inimvõimetel on piir millest üle ei saa, ning sellega tuleb alati arvestada. Nende piiride sees toetub esimene valik matemaatilisele aksioomile, et lühim tee kahe punkti vahel on sirge, st alguses tuleb minna kohe päris otse asja juurde, ehk nagu kõnekäänd ütleb: tuleb härjal sarvist kinni haarata. Kuid tuleb tunnistada, et see kõnekäänd kirjeldab üsna täpselt ära ka otsekohe ilmneva probleemi olemuse, nimelt: peale hakata võib küll julgesti, kuid inimese jõud ikka härjast üle ei käi.

Mis siis selles olukorras teha? Selge: kui otse ei saa, siis tuleb ringi minna. Näiteks härjale tuleb köis sarvedesse heita ja teine ots ümber jämeda puu siduda, või siis härg varem ettevalmistatud

sulgu kinni meelitada. Igal juhul, kui jõuga probleemi lahendada ei õnnestu, siis tuleb pöörduda nende teadmiste ja kogemuste poole, mille abil on teised inimesed varem sarnaseid olukordi lahendanud.

Tänasele tähendamissõnale päris otsejoones lähenedes mõistame kohe, et midagi klapi. Rumalad neitsid hüüdsid arukatele: andke meile veidi õli… Kuna arukad neitsid neile vastasid, siis tähendab see, et nad pidid kuulma, mida neile hüüti – seega ei saanud nad olla väga kaugel. Rumalad neitsid võisid ju olla rumalad, aga nad ei olnud tõenäoliselt pimedad: neil oleks tarvitsenud lihtsalt liikuda tarkadele lähemale, et siis nende lampide valgusel end pulmamajja sisse sokutada. Rumalad neitsid olid rumalad ennekõike seetõttu, et nad olid oma mõtte kinnistanud vaid lampidele kui ainsale lahendusvariandile, ja olid selleski lihtsa aritmeetilise arvutusvea teinud, nii et nende õli sai otsa. Kuid ka tarkade neitsite kapsaaeda saab kivi visata, kui panna tähele, et neil ei jätkunud tarkust teisi oma lampide valgusesse kutsuda. Mis suurt rõõmu ja pidutuju sai siis neilgi olla sellest, kui nood ukse taha pimedusse ja nälga jäid.

Armsad õed ja vennad, kas panite tähele? Lühim tee kahe punkti vahel on küll sirge, aga paraku käib nende punktide eneste leidmine tihti üsna kõveraid teid mööda; nii mõnigi kord tuleb seejuures keskenduda niisugustele üksikasjadele ja asjaoludele, mis esimesel pilgul ei pruugi tähtsana tunduda. Kui me aga alternatiivseid lahendusi ei otsi, siis võib tõesti juhtuda nii, nagu üks teine kõnekäänd ütleb, et loll saab kirikus ka peksa.

Seega tuleb probleemide lahendamise jaoks end esiteks korralikult välja magada ja siis kõht parajalt täis süüa; seejärel ülesande kallale asudes tuleb aga arvesse võtta ka seda, et probleemil võib rohkem õigeid lahenduskäike kui üks, ja et peaaegu alati saab kõike teha vähemalt natuke paremini kui seni. Aamen.